

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 40.

Lýsingaprisur fyri þettireglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tirsdag hin 2. októbir 1928.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður hilað á posthúsinum, brævasvarnardeðum og skrivstovuni. Telf. 143.

2. árg.

Tandlæge BREND

traffes 11—5. Telf. 114.

LÖGTINGSETAN ER END-
AD, og tingmenninir úr
teim ymsu flokkum eru heim-
aftur komnir til teirra dagliga
yrki. Her má tað væl sigast at
tað, ið á tingi hevur verið at
líkist við, ikki hevur verið so
hvondagsligt, men tó kortini
ikki so háborið, sum teir for-
oyksu veljararnir høvdu væntað,
at starv og tok fóru at verða,
líkaleiðis sum tað longu gong-
ur sjón fyri sogn, at menn ikki
hava roynst so væl, sum veljar-
ar hava handlað teir.

Hóast vit javnaðarmenn ikki
høvdu hugsað okkum, at tingið,
soleiðis sum tað er skipað,
vildi gingið við til allar »dem-
okratiskar« broytingar, sum
okkum eru í huga, so høvdu
vit kortini tað áreiði til tað
»oppositión«, ið hin føroyski
veljaraflokkurin setti — í óav-
gjörðum meiriluta — inn á Føroya
Løgting við seinasta val, at teir
vildu ganga áfram á tí leið, ið
í teim seinru árum hevur verið
framhildið av hesari »oppositi-
ón« — men so sæst alt og lítið
til. Nú kann tað frá teirru
síðuni kastast javnaðarmonnum
fyri, at henda »oppositiónin«
ræddist javnaðarmenn, tí teir
ikki vóru Føroyingar. Nú ting-
ið er lokið, eru mangir javnað-
armenn, ið kundu ynskt, at
»oppositiónsflokkurin« vóru betri
Føroyingar, enn teir royndust.

Í málum, sum skuldu ligið
sjálvstýrisflokkinum næst at
stýða, góðu teir upp, t. v. s.
nakkrir gingu saman við javnað-
armonnum, men ov fáir vóru
teir. Vit royndu at fáa lögtingið
til at taka sær av kærumálum
frá landsins íbýggjarum, ið ikki
vóru sera væl viðfarnir av yvir-
völdini, vísandi á § 17 í lögtings-
lógini, men har ið lögtingsins
skjöldir og verja verður borin
hægst á lofti, hjá sjálvstýrisflok-
kinum, har treyt áreiði og vilji
til at geva yvirvöldini ábreiðslur.
(Her sipast til sakina um hini
gitnu »Kirkjubøfestini«).

Hin føroyska brunatryggingin,
ið menn nú í fleiri ár hava starvast
fyri at fáa í lag, hevur vanliga
á hvørjum ári verið til umrøðu
á tingi. Sambandið, so leingi
tað var í meiriluti, beindi hetta
tyðningarmikla mál til amt-
mannin at fyrireika og gera
uppskotum, men enn var einki
komið av skafti hesari stóru
søk viðfjandi. Í ár var henda
søk aftur til umrøðu, og nevndin
in ið fekk málið til viðgerðar,
hevur ikki hildið seg verið for
at greitt hetta mál úr hondum

í ár, tá ið tíðin var so stokkut.
Meirilutin: Sjálvstýrismenn,
mæltu til, at lata landsnevndina
fáa hetta mál í hendi, og játtað
200 krónur til juridiska hjálp,
fyri at hava greitt uppskot at
leggja fyri tingið á komandi
Ólavsoke, meðan Sambandið
vildi senda málið til amtmann-
in. Uppskot meirilutans fell,
ikki av javnaðarmanna áðum,
men av sjálvstýrismanna. Og
skiligt fór sambandsuppskotið
eisini fyri skeyti.

Tað var sagt áður tingsetan
byrjaði, at nú hava menn at
roynast ella vrakast. Tað sær
út sum tann, ið har hesi orð
fram, fær rættin. So sum tað
gongur í stórmálum, ið eru
felags fyri alt landið, so gongur
ikki mæltari, tá ið kemur til
smærri mál, ið stóran tyðning
hava fyri ymisk stóð í Føro-
oyum.

Tað er til lítlan bata fyri
okkara land, um tingmenn
skulu kannað um tær ymsku
sakir, sum fyri koma á tingi,
hava nakran beinleiðis tyðning
fyri teirra egna valdomi. Tað
hevur tíverri víst seg í ár, at
stór bygd ella heil stór oyggj
ikki hevur vunnið góðar sordir
á tingi, tí menn ár ymsum
oðrum valdomum ikki hava
hildið slík stórmál fáa nóg
miklan tyðning fyri teirra egna
valdomi. Men hvussu halda
hesir somu menn, at teir kunnu
fáa stýðu í málum, sum særliga
víkja at teirra egna valdomum,
tá ið teir eru so óbeinasamir
yvirfyri oðrum?

Her er tað, at javnaðarmenn
kunnu siga: Vit kundu ynskt,
at sjálvstýrismenn vóru betri
Føroyingar, soleiðis, at tað í
fyrsta umfari galt at fremja tað,
ið Føroyum og Føroyingum
var at gagni, uttan at leggja so
nógvan dent á, at forða fram-
takssemi á einum stað í Føro-
oyum, tí tað valdomið, ið teir
eru kosnir av, ikki er farið at
rassast og fáa fyrirtekur ílag.
Menn, ið ikki vilja stýða aðrar
menn, ið vilja gera nakað, og
hava gjørt stórt fyrireikandi
arbeið, bert tí teir ikki sjálvir
eru komnir so langt í framtaks-
semi, eru ikki góðir menn,
hvar í heimi teir finnst, og
Føroyingar, ið bera seg soleiðis
at, kundu verið betri Føro-
yingar.

Tíðin, ið altíð hevur givið
javnaðarmonnum rætt, tí teir
byggja á einum náttúrligum
grundarlagi, ví eisini geva okk-
um javnaðarmonnum her á
landi rætt. Nú framtakssemi er
vakið millum ein stóran part
av Føroyingum, eigur tað at
verða stuðlað og stýða av Fø-
roya lögtingi, og ikki, sum í ár

varð gjørt, víst tað burtur —
um ikki happi at fáa nakað
gjørt nú, sum fyrr ikki hevur
eydnast at fingið ílag, kundi
volt, at tað varð stýðjað.

Det svenske Valgs endelige Resultat.

Socialdemokratiets vældige Stemme-Fremgang. — En Tilvækst paa 137,000 Stemmer. — Socialdemokratiet mønstrer 43 Procent af samtlige afgivne Stemmer.

Stemmetallene fra Valget til Andetkammer i Stockholms 147 Valgdistrikter foreligger nu. Højre har ialt faaet 86,494 Stemmer, de Liberale 14,118 Stemmer, de Frisindede 10,194 Stemmer, Socialdemokraterne 83,699 Stemmer og Kommunerne 27,071 Stemmer.

Højre har faaet 7 Mandater, de Liberale 1 Mandat, de Frisindede 1 Mandat (Statsminister Ekman), Socialdemokraterne 7 Mandater og Kommunerne 2 Mandater. Højre har vundet 1 Mandat, de Frisindede 1 og Kommunerne 2 Mandater. Socialdemokraterne har tabt 2 Mandater. Udenrigsminister Løf-gren, som havde stillet sig i Stockholm, faldt.

Det foreløbige Slutresultat af Valget til Andetkammer i hele Landet er derefter følgende: Højre besætter 73 Pladser, Bondeforbundet 27, de Liberale 4, de Frisindede 28, Socialdemo-kraterne 90 og Kommunerne 8 Pladser. Socialdemokraterne har mistet 15 Mandater, de Frisindede udenfor Partierne har mistet 1 Mandat, Højre har vundet 8 Mandater, Bondefor-bundet har vundet 4 Mandater og Kommunerne har vundet 4 Mandater.

Højre har ialt faaet 685,000 Stemmer (i 1924: 461,000 Stemmer), Bondeforbundet 262,000 Stemmer (190,000), de Liberale 75,000 Stemmer (70,000), de Frisindede 308,000 Stemmer (229,000), Socialdemokraterne 862,000 Stemmer (725,000), Kom-munerne 150,000 Stemmer (90,000).

Ophidselses-Kampagnens Resultat.

Dette er altsaa blevet Resultatet af den Ophidselses- og Løgnekampagne, som Socialde-mokratiets Modstandere har an-vendt. Tidligere troede man i Sverrig, at det kun var Kom-munisterne, som brugte det smudsigste af alle Vaaben, Løg-nen, i sin Kamp mod Social-demokratiet, men dette Efteraar er Kommunerne blevet over-truffet af Højres Blade. Ved Valget i Landsbygden spredte Højreaviserne Historier om rus-

Javnaðarmenn eru Fø-
oyingar, og vit taka uppáttur
einaferð enn: Sálvstýris-
menn kundu verið betri
Føroyingar.

siske Somanøvrer i svensk Far-vand, og de stockholmske Højre-aviser, Svenska Dagbladet, Aften-bladet og Nya Dagligt Allehanda har Kæmpeoverskrifter om »Kom-munistisk Spioneri paa svensk Flyvevæsen«. Men det er ikke nok med de stockholmske Blade. Nyhedsbureauet distribuerer den opdigtede Historie til alle Lan-dets Aviser, og i Danmark har Ritzaus Bureau ogsaa offentlig-gjort denne svenske Højreavis' Rædselsartikel.

Som man ser, har samtlige Partier ført en forenet Bagvask-elses-Kampagne i deres Aktion mod Socialdemokratiet, men til Trods herfor mønstrer Social-demokratiet 43 Procent af de afgivne Stemmer.

Et enkelt Parti, som ved et Valg mønstrer 43 Procent af samtlige afgivne Stemmer — har det lidt et Nederlag?

Absolut ikke!

Ethvert Medlem af et hvilket som helst andet politisk Parti og enhver Partifører vil svimle ved Tanken om denne store Vælgermasse!

Men dog mønstrede Sverrigs Arbejdere netop disse 43 Procent ved Valget.

Dette er Kendsgerningen. At tale om Nederlag i denne For-bindelse er altsaa latterligt. Naar alle de andre Partier — ligefra de radikaleste Radikale til de sorteste Højremænd — stormer løs mod Arbejderne, da maa disse i første Omgang lide Tab af Mandater — lige saa som ethvert af de andre Partier vilde blive haardt ramt, hvis hele Artilleri-Ilden rettedes mod det.

Derfor skriver »Berl. Tid.« ogsaa med Rette:

Politisk vurderet og paa længere Sigt er selv det svenske Valg paa ingen Maade et ube-tinget gunstigt Valg (for Kon-servatismen). Den borgerlige Valgsejr skal parlamentarisk administreres af en Flerhed af Partier, der har højest forskellige politiske Anskuelser.

43 Procent af samtlige afgivne Stemmer — det er det stolteste Valgresultat, Nordeuropa til Dato har at opvise!

Skurepulveret som kan anvendes til alt er

ATA

**Ein nýggjur smávinnu-
vegur, ið verður er at
leggja í geyma.**

Tað er ein royndur lutur, at
tarabrenning er ein smávinnu-
vegur, sum gevur fátækum fólki
góða hjálp til at okja um tær
sparsomu innlogurnar. Hervið
vinna konur og børn fitt av
peningi í Noreg og Skotlandi,
ja eisini her í Føroyum hevur
tarabrenning verið roynd, men
er tíanverri burturdráttin aftur.

Á einstoknm stóðum verður
eisini vunnið eitt slag av súkur-
evni, Zaccarin, úr tara; men
hendan vinna er helst so mikið
langrokin og fjøllbroytt, at hon
ikki dugur í smávinnu.

Minni man tað vera allmanna-
kunnugt enn, at turkaðir tonglar
eru handilsvara, og tó er tað í
roynd og veru so. Turkaðir
tonglar hava leingi verið brúktir
av læknum til ambóð við vissar
operatiónir, og hendan nýtslan
tykist at vinda uppá seg. Eftir
hvat ið stendur í ymsum blóð-
um, nú á døgum, eru Týskarir
fúsir til at keypa hesa voru. Í
tað minsta er tað ein týsk verk-
smíðja, sum keypur turkaðar
tonglar frá Helgoland.

Nú eru Føroyar eitt hitt besta
tonglaland í heiminum, so ein
skuldi trú, at her mátti nakað
kunna fingist burtur úr. Fram-
gongumáttin er sera einfaltur.

Tonglarnir mugu ikki hava
verið frýstir og mugu sjálvst
ikki vera fúni ella rotnir. Blaðið
og hoddid hava skorin av, síðani
verður hitt ysta lagið skavað
uttanav longinum við knívi.

Tongulin verður síðan hongdur
upp at turka, antin samangreip-
aðir ella hvor einseri í einum
trástubba. Tá teir eru turkir,
verða teir lætnir í reinan posa
og eru lidnir til útflutningar.

